

Antipestprotocol

Informatie over ons beleid tegen pesten
voor ouders, leerlingen en medewerkers

Inhoudsopgave

Hoofdstuk

Bladzijde

Inleiding	2
Belang en uitgangspunten	3
A. Wat verwachten wij van een medewerker op onze school?	3
Wat is pesten?	4
A. Hoe wordt er gepest?	4
Rollen binnen het pesten	5
A. De gepeste leerling	5
B. De pestende leerling	5
C. De meelopers en andere leerlingen	5
Preventieve aanpak	6
Aanpak pesten en protocol	7
A. Protocol en stappenplan	7
B. Het stappenplan in een schema	8
Leidraad voor de gesprekken	9
A. Met de gepeste leerling	9
A. Met een leerling die pest	9

Inleiding

Op Mavo Schravenlant XL willen wij de leerlingen een veilig leef- en pedagogisch klimaat bieden. We willen graag dat de leerlingen zich op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De docenten kunnen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de klas en in de school.

We streven naar een schoolomgeving waarin iedereen (leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers) zich betrokken en verantwoordelijk voelt en op een positieve manier met elkaar omgaat.

Ondanks alle inzet en aandacht voor het pedagogisch klimaat kan het toch voorkomen dat een kind systematisch door andere leerlingen wordt gepest. Dit kind kan dan zodanig in de knoop komen dat de schoolregels niet langer de gewenste veiligheid bieden en een kind zich onveilig gaat voelen.

In een klimaat waarin pesten wordt gedoogd of niet wordt opgemerkt, wordt de pedagogische structuur en de veiligheid aangetast. Wij vinden dit onacceptabel.

Dit antipestprotocol beschrijft de wijze waarop wij pesten willen voorkomen en hoe pesten wordt aangepakt. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de gevolgen, de ernst en de specifieke aanpak van ongewenst gedrag op onze school.

Belang en uitgangspunten

Mavo Schravenlant XL vindt het belangrijk dat er een duidelijk anti-pestprotocol is, zodat voor leerlingen, ouders, docenten, andere medewerkers duidelijk is hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er wel gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen.

Mavo Schravenlant XL neemt pesten serieus en wil direct optreden als er sprake is van pesten maar wil het liever nog voorkomen.

De school heeft als uitgangspunt dat zij actief probeert pestproblematiek te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar gemaakt.

Op het moment dat pesten optreedt, wil de school het probleem goed signaleren en staat de school een duidelijke aanpak voor. Hierbij spelen pester, meelopers, slachtoffer en ouders een belangrijke rol.

A. Wat verwachten wij van een medewerker op onze school?

Van een medewerker wordt verwacht dat hij/zij:

- een actieve rol in neemt bij het signaleren en aanpakken van pesten;
- als pesten beschouwt al het gedrag dat door de gepeste beleefd wordt als pesten;
- ervan uitgaat dat pesten een regelmatig voorkomende gedragsuiting is, waar alle betrokkenen (gepeste, pester, meelopers, groep/klas en ook de volwassene) invloed op kunnen hebben en van kunnen leren;
- de leerlingen meeneemt in het pestproces en hen laat nadenken over de oorzaak en omvang van het pestprobleem met als doelen: het creëren van gedeelde verantwoordelijkheid, het nemen van stappen die leiden tot het stoppen van pestgedrag en het vergroten van de weerbaarheid van de gepeste;
- de pester helpt zich bewust te worden van de effecten van zijn gedrag met als doel het stoppen van het pestgedrag;
- de meelopers hun rol in de pestproblematiek inzichtelijk maakt. Meelopers worden gewezen op de verantwoordelijkheid die zij hebben om een invloed aan te wenden om het pesten te stoppen en
- leerlingen (zowel gepeste, meeloper als pester) helpt bij het ontwikkelen van alternatieve gedragingen.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, is van invloed op alle leerlingen. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, is het moeilijk om er een einde aan te maken. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

A. Hoe wordt er gepest?

Soort pesten	Voorbeeld/uitleg
Verbaal	Lelijke woorden of uitschelden
Lichamelijk	Ongewenst fysiek contact maken; knijpen, aantikken, duwen, trekken, schoppen, slaan etc.
Achtervolgen	Het bewust achterna zitten van een leerling met als doel dat de leerling zich niet fijn, angstig of onveilig voelt
Uitsluiting	Een leerling expres niet vragen deel te nemen aan activiteiten, negeren etc.
Stelen en vernielen	Bewust kapot maken of wegnemen van iemands spullen
Afpersing/Chantage	Een leerling bedreigen iets openbaar te maken in ruil voor geld of iets anders.
Online pesten	Kan in diverse vormen zoals verbaal, maar ook afpersing, nep-accounts aanmaken

Rollen binnen het pesten

A. De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat je niet mag klikken.

B. De pestende leerling

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

C. De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Preventieve aanpak

Mavo Schravenlant XL heeft een preventieve aanpak die bestaat uit de volgende punten:

1. De grondhouding van iedere docent is dat hij/zij oog heeft voor en alert is op pestgedrag
2. Tijdens de mentormomenten is pesten regelmatig een onderwerp van gesprek.
3. Pesten is regelmatig een onderwerp (o.a. in de mentorlessen en d.m.v. verschillende projecten zoals o.a. LHBTI-voorlichting, social-media training en “de leuke klas”.
4. Trainingen als Rots & Water en omgaan met Faalangst zijn trainingen die ook ingezet kunnen worden binnen school.
5. Voorbeeldgedrag van medewerkers en stellingname t.a.v. ‘anders zijn’ en agressief gedrag.
6. Scholing van medewerkers wat betreft het signaleren en handelen op het gebied van pesten.
7. Inzet van coaches of andere begeleiding bij leerlingen die niet assertief zijn of die juist te assertief zijn of leerlingen die zich snel aangevallen/bedreigd voelen of leerlingen die het lastig vinden voor zichzelf op te komen of dat juist iets te snel doen.
8. Jaarlijkse bespreking van het pestprotocol
9. Informatie aan ouders tijdens ouderavonden en via de website.

Aanpak pesten en protocol

Zoals beschreven is in hoofdstuk 4 is er een preventieve aanpak. Het pesten zelf wordt ook actief aangepakt en daarvoor wordt de onderstaande procedure gebruikt. Dit wordt ook wel het protocol genoemd. Het protocol is een aantal stappen die gezet moeten worden om inzichtelijk te maken wat er plaatsvindt en er wordt per situatie een passende oplossing gezocht.

A. Protocol (stappenplan)

1. Als er pestgedrag van leerlingen door een medewerker wordtesignaleerd, dan informeert deze medewerker nog dezelfde dag de mentor van de gepeste leerling. De mentor informeert de teamleider hierover.
2. Wanneer een (mede)leerling bij een medewerker komt i.v.m. pesten of een medewerker krijgt indirect signalen dat er gepest wordt, dan informeert de medewerker nog dezelfde dag de mentor en de coördinator leerlingzaken en eventueel de teamleider hierover.

De melding wordt vastgelegd via Magister door de mentor.

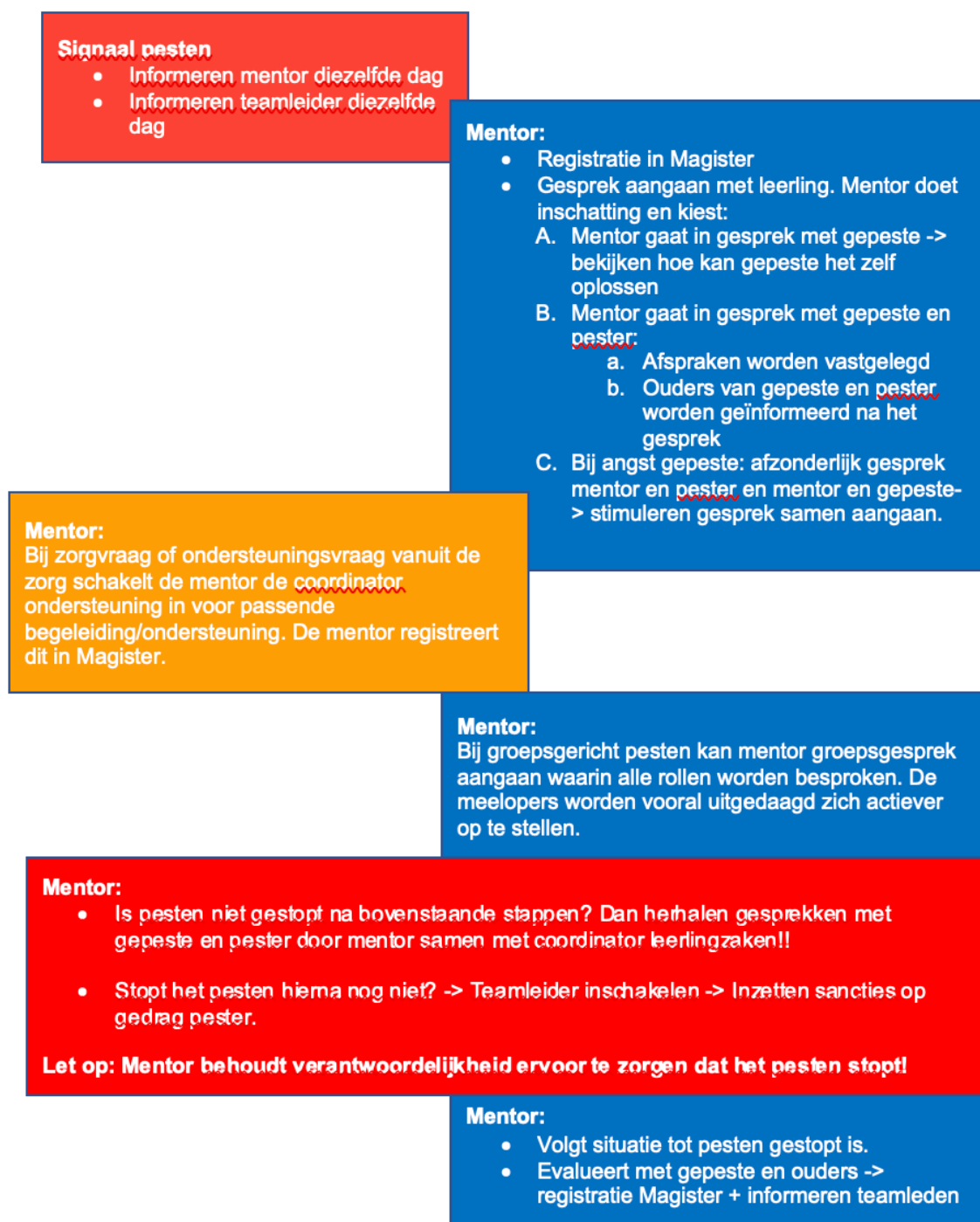
3. De mentor probeert door middel van een individueel gesprek met de leerling vast te stellen op welke wijze de leerling wordt gepest. Hierop maakt de mentor een inschatting van de situatie, waarna wordt gekozen voor de volgende manier van aanpak:
 - a. Een gesprek met de gepeste waarin de mentor de gepeste helpt zelf de oplossingen voor zijn probleem te vinden; de mentor vraagt de leerling of hij mogelijkheden ziet zelf het pestgedrag van de ander te stoppen. (Bijvoorbeeld door een andere reactie van de gepeste richting pester of een gesprek tussen de gepeste, de pester en de meelopers).
 - b. Als de leerling zelf geen mogelijkheden ziet om het pesten te stoppen, stelt de mentor een gesprek voor tussen de gepeste, de pester en de meelopers met de mentor als bemiddelaar. Afspraken voortkomend uit dit gesprek worden vastgelegd in Magister van de pester en gepeste. Na afloop van het gesprek worden zowel de ouders van de gepeste, als de ouders van de pester op de hoogte gesteld en gevraagd om de situatie met hun kind te bespreken, om o.a. herhaling te voorkomen. De mentor vraagt de coördinator leerlingzaken eventueel bij dit gesprek.
 - c. Wanneer de gepeste leerling in eerste instantie niet met de pester in gesprek wil, worden door de mentor afzonderlijk gesprekken met de gepeste en de pester gevoerd waarin beiden gestimuleerd worden om ander gedrag te gaan vertonen en de mentor nagaat of er extra zorg nodig is.
4. Zo nodig organiseert de mentor in overleg met de coördinator ondersteuning extra begeleiding, zoals bijvoorbeeld speciale mentorlessen, contact met de Gezinsspecialist of Jeugdverpleegkundige.
5. Wanneer bij het pesten meerdere leerlingen uit de groep/klas betrokken zijn, wordt door de mentor overwogen om in een groepsgesprek alle rollen van betrokkenen te bespreken. Rollen zijn: de gepeste, de actieve pester(s) (leiderrol) en de meelopers. Met name meelopers worden uitgedaagd een actievare rol te vervullen.
6. De mentor behoudt de verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat het pesten stopt. Wanneer bovenstaande stappen in eerste instantie niet voldoende opleveren, worden gesprekken met gepeste en pester herhaald.
De mentor voert deze herhaalgereprekken samen met de coördinator leerlingzaken.

De ouders van de pester en de gepeste worden hier intensief bij betrokken. Stopt het probleem na 3 gesprekken met de pester niet, dan wordt de teamleider betrokken die op het gedrag van de van de pester sancties legt.

Sancties kunnen uiteindelijk leiden tot verwijdering van school.

De mentor blijft de situatie volgen tot het moment dat het pesten is gestopt. De mentor spreekt met de gepeste en diens ouders een moment van evalueren af en licht na afloop het team in het teamoverleg in. De conclusies uit de evaluatie worden eveneens vastgelegd.

B. Het stappenplan in een schema:

Leidraad voor de gesprekken

A. Met de gepeste leerling

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn/haar gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

B. Met een leerling die pest

- Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.
- Het doel van dit gesprek is drieledig:
 - De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
 - Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Wat is de winst voor de pester: status, vrienden? Welke alternatieven zijn er om die winst te behouden?
 - Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.